

Saxemara, byn med ansiktet mot havet

Foto: Jonas Olsson Saxemara

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

I Saxemara ska människans och familjens grundläggande behov av bostad, trygghet och offentlig service vara tillfredsställda. Skolan är byns livsnerv och det ska vara tryggt att röra sig fritt runt i Saxemara. Boendeformer ska finnas för alla skeden i livet.

I Saxemara ger vi plats till den speciella naturen som omger oss och tar hänsyn till lokalt säregna arter som vi delar platsen med. Vi sparar jätteekarna när vi bygger och värnar om närheten till hav och natur i balans mellan människan och naturen.

Förutsättningar för livskvalitet och aktivitet skapas genom samverkan och organisering. Föreningar, företag och människor samverkar och skapar en positiv anda. Tillsammans vårdar vi den samverkan och det kulturarv som är en del av vår identitet och gör Saxemara till en unik plats att leva på

1 Inledning

1.1 Vad är en lokal utvecklingsplan?

En lokal utvecklingsplan är bygdens viljeyttring. Den är en plan för hur vi kan utvecklas till en attraktiv, levande och hållbar plats på våra villkor. Den omfattar en diskussion om behov, förhoppningar och farhågor som vi kallar **kartläggning**; den pekar ut en riktning framåt, som vi kallar vår **vision**; den lägger fram en plan för handling, kort och gott en **handlingsplan**.

Den lokala utvecklingsplanen bygger på en lång process av lyssnande, diskussioner, mer lyssnande, fler diskussioner, prioriteringar och ännu mer lyssnande. Den har försökt att fånga in många perspektiv för att förhoppningsvis vara ett dokument många känner att de vill ställa sig bakom.

Vi vill att den lokala utvecklingsplanen kan bli en utgångspunkt för samverkan och gemensamma åtaganden med kommun, region, länsstyrelse och andra aktörer som verkar för utveckling av våra landsbygder.

1.2 Vem står bakom den lokala utvecklingsplanen?

Den lokala utvecklingsplanen är framtagen av bygdens lokala utvecklingsråd. Det lokala utvecklingsrådet har tillsatts av Ronneby kommun och civilsamhället representerat av Ronneby kommunbygderåd.

Utvecklingsrådet har arbetat tillsammans med kommunens projektledare Robin Eriksson och landsbygdsutvecklare Daniel Granello i ett år med processen att ta fram en plan som på ett bra sätt ska representera hela bygden.

Dina lokala processledare är: Marie Glahn, Eric Börjesson, Lars Saager, Cornelia Melin och Sofie Petersson.

1.3 Hur togs den lokala utvecklingsplanen fram?

Projektledare och landsbygdsutvecklare från kommunen genomförde en perspektivinsamling på Birgittas i mars 2023 för att lyssna på Saxemarabornas tankar om utveckling. I maj samma år hölls ett mobiliseringsmöte i församlingshemmet till vilket alla intresserade var välkomna.

Det lokala utvecklingsrådet har arbetat kontinuerligt under andra halvan av 2023 och första halvan av 2024 med att ta fram den lokala utvecklingsplanen. Arbetet har bestått av en serie möten utifrån en plan att kartlägga, fastställa vision och ta fram handlingsplan. Utvecklingsrådet har kontinuerligt återkopplat mot samhällsföreningen, andra föreningar, aktörer och invånare i Saxemara.

2 Kartläggning

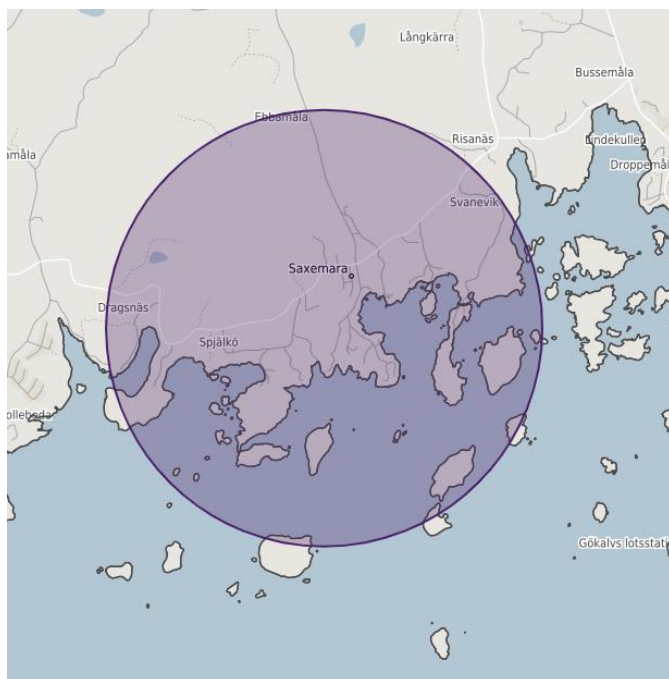
2.1 Nuläge

2.1.1

Saxemara är en liten by med ansiktet vänt mot havet, omgivet av kustlandskap med öar och skär. Här finner du kyrka, skola, båtvarv, café och lanthandel, badplatser, bostäder, samhällsförening, gång- och cykelvägar som förbinder byn med staden. I Saxemara värnar grannar om varandra och hjälps åt. I Saxemara finns det föreningar som tar ansvar för sin bygd och skapar utveckling. En sommarkväll längs någon av byns vägar möter du Saxemarabor till fots, till häst och på cykel. Lyssnar du noga kan du kanske höra vågornas brus eller hejaropen från SIF på Hejan. Blir du sugen på en fika kan du slå dig ner på Birgittas lanthandel och njuta av en kopp. Söker du stillhet och eftertanke varför inte gå längs byaslingan ut till Gripshundens havsbad och slå dig ner på en av bänkarna och låta blicken svepa ut över horisonten. Närheten till havet och den unika naturen som omger Saxemara är djupt uppskattat och viktigt för de som lever och bor i Saxemara. Vår vision vill bevara och förankra detta unika som gör Saxemara till en pärla längs Blekinges öriska kust.

2.1.2 I siffror

Rapport för cirkel

Antal servicetyper i området:

- 0 Kontantuttag
- 0 Betalningsförmedling
- 0 Dagskasseinsättning
- 0 Dagligvaror fullsortiment
- 0 Dagligvaror ej fullsortiment
- 0 Posttjänster
- 0 Drivmedel Personbil
- 0 Apoteksvaror

Sysselsatta 2021:

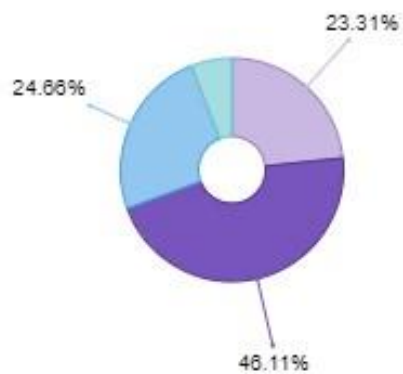
Totalt 62 sysselsatta personer 20-64 år.

Arbetsställen 2021:

Totalt 26 arbetsställen.

Folkbokförd befolkning 2022-12-31:

Totalt 592 personer

0-19 år 20-64 år 65-79 år 80 år och äldre

2.2 Behov, förhoppningar och farhågor

Genom att lyssna och diskutera försökte vi få en bild av Saxemara-bornas tankar och funderingar kring sin bygd idag. Samtalen och lyssnandet gav en bild av vilka behov, förhoppningar och farhågor som finns.

Saxemaraborna sätter stort värde på sin boendemiljö och på tillgängligheten till havet och naturen för allmänheten. Den behöver utvecklas och bevaras.

Boende till alla skeden i livet till rimlig kostnad önskas, exempelvis parhus och lägenheter. Då det i nuläget i stort sett endast finns enfamiljsvillor som boendevalternativ i området.

Vissa menar att belysningen behöver förbättras. Upp till Spjälköbacken och på Tullstigen. Andra menar att ljusföroreningar bör begränsas.

Det behöver göras något åt trafiken genom samhället. Det behövs övergångsställe, exempelvis vid Birgittas. Hastigheten på vägarna bör sänkas. Utökacykelväg mot Spjälkö.

Beläggningen på vägen till stan behöver förbättras.

Fler hjärtstartare önskas.

Bevara en levande kyrka.

Naturbetesköttförening/Naturvård är viktigt.

Det önskas en samlingsplats för samhällsföreningen och för kursverksamhet. Gula huset kan utvecklas. Kanske kan föreningar få driva verksamhet på/vid varvet?

Det bör finnas fler aktiviteter för ungdomar utöver fotboll exempelvis mecka-verkstad, cykelbana, kanotuthyrning.

Varvet är viktigt för byn och man vill bevara ett levande varv. Unesco har utnämnt klinkbyggda båtar till världsarv. Varvet ”blev en gästplats, återställ den!”. Någon nämner att man bör utveckla kopplingen mellan Varvet och Gribshunden. ”Offentligt ägande och bevarande av varvet som kulturmål”. Man skulle kunna satsa på solceller på varvstaket, elstolpar för båtar. Seniorboende önskas.

Skolan och förskolan bör bevaras. Skolan bör byggas ut.

Saxemaraborna har farhågor om en fortsatt exploatering som äventyrar de värden man upplever av att bo nära naturen. Det finns också en oro över att tillgängligheten till hav och natur begränsas för allmänheten.

2.3 Prioriteringar

Det lokala utvecklingsrådet har bearbetat kartläggningen, och kommit fram till ett antal frågor som är prioriterade:

Tillgängligheten till hav och natur Är unik, ger livskvalitet och en del av Saxemaras DNA.

Biltrafiken skapar otrygghet för föräldrar och barn.

Naturvård Är viktigt för de andra arterna som bor här. Vi vill njuta, uppleva, uppskatta dem.

Samlingsplatser Hjälper oss bibehålla vi känsla och skapar ett gemensamt samhälle.

Kulturarvet är där Saxemaras rötter står förankrade. Ska man ta bort varvet från vykortet?

Seniorboende för att folk ska kunna bli gamla utan att flytta och nya familjer ska kunna flytta in.

Skola/förskola för att folk ska bo här. Byns livsnerv.

3 Vision

I Saxemara ska människans och familjens grundläggande behov av bostad, trygghet och offentlig service vara tillfredsställda. Skolan är byns livsnerv och det ska vara tryggt att röra sig fritt runt i Saxemara. Boendeformer ska finnas för alla skeden i livet

I Saxemara ger vi plats till den speciella naturen som omger oss och tar hänsyn till lokalt säregna arter som vi delar platsen med. Vi sparar jätteekarna när vi bygger och värnar om närheten till hav och natur i balans mellan människan och naturen.

Förutsättningar för livskvalitet och aktivitet skapas genom samverkan och organisering. Föreningar, företag och människor samverkar och skapar en positiv anda. Tillsammans vårdar vi den samverkan och det kulturarv som är en del av vår identitet och gör Saxemara till en unik plats att leva på.

4 Handlingsplan

1. Tillgänglighet till hav och natur

Varför: Är unik, ger livskvalitet och en del av Saxemaras DNA.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Projekt Garnahagen	Involvera Erik Hwasser, arbetsgrupp?		
Rusta upp Gula villan	Kommunen		
Loka aktör som kan hyra ut sup/kanot	Hör med Paddelkompaniet		
Mer stöd för skötsel av badplatsen, sommarjobbare	Kommunen		

2. Naturvård

Varför: Är viktigt för de andra arterna som bor här. Vi vill njuta, uppleva, uppskatta dem.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Hitta mark, medel och förankra ett projekt med hästar på vinterbete	Marie leder arbetsgrupp	Är igång	Vill få till informationsträff
Kvävefällor		Inte nu	Idé för att hindra igenslamning av varvet

3. Kulturarv/Varvet

Varför: Är där Saxemaras rötter står förankrade. Ska man ta bort varvet från vykortet? Varvet kan bli mötesplats.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Ta kontrollen över varvet	Kommunen går in som ägare		
Driv verksamheten i form av stiftelse	Samhällsföreningen, Föreningen Allmogebåtar och andra lokala föreningar		
Lyssna på lokalsamhällets synpunkter på detaljplan	Kommunen		
Laddstation för båtar			

4. Skola/förskola

Varför: För att folk ska bo här. Byns livsnerv. Det finns en rädsla för att den ska försvinna.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Bevaka frågan			
Väcka opinion			

5. Boende för alla skeden i livet.

Varför: För att folk ska kunna bli gamla utan att flytta och nya familjer ska kunna flytta in. Det leder i längden till bättre underlag för att behålla skola och annan service.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Peka ut lämpligt område	I dialog med kommunen		

Kontakta entreprenör, Möllan?			
Göra enkät kring vad som finns för önskemål			”Jag har en vision med inga pengar”

6. Samlingsplatser

Varför: Hjälper oss bibehålla vi känsla och skapar ett gemensamt samhälle. Vi behöver behålla och använda de platser vi har som Birgittas och församlingshemmet och utveckla nya.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Fika på Birgittas	Alla		
Ha fler aktiviteter tillsammans	Arbetsgrupp?		
Få en större lokal för bröllop osv	Varvet		

7. Trafiksäkerhet

Varför: För att biltrafiken skapar otrygghet för föräldrar och barn. Vierydsvägen och Skärgårdsvägen är otrygga pga. för höga hastigheter och avsaknad av cykelväg bort mot Spjälkö.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Sätta upp någon form av trafikhinder.	Dialog med kommunen/trafikverket		
”I Saxemara kör vi lugnt”			

5 Förankring

Nu ska vision bli handling. Det är en styrka om föreningslivet vill ställa sig bakom planen!

.....

Jennie Otfors Ordförande Samhällsföreningen